

SMISTO KRAFT AS
Eliasbakken 7
8200 FAUSKE

Vår dato: 30.06.2023

Vår ref.: 202303201-9 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir midlertidig tillatelse til å fravike manøvreringsreglement for Nedre Kvannskardvatnet og Vakkerjordvatnet i Rødøy og Lurøy kommuner

Vi viser til søknad av 14.02.2023 fra SmiSto Kraft AS om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Nedre Kvannskardvatnet og Vakkerjordvatnet, og tilleggsopplysninger sendt til NVE den 16.05.2023.

Om søknaden

NVE har mottatt søknad om tillatelse til å senke vannstanden i Nedre Kvannskardvatnet under LRV til kote 492,7 i perioden 01.07.2023-31.10.2023. Ettersom Nedre Kvannskardvatnet skal senkes lavere enn inntaket for vannslippet, søkes det også om fravik fra kravet til minstevannføring i samme periode. Videre søkes det om å senke vannstanden i Vakkerjordvatnet under LRV til kote 401,5 i perioden 31.07.2023- 06.08.2023. Begrunnelsen for fravik fra manøvreringsreglement er reklamasjons- og restarbeider i forbindelse med utbygging av Smibelg kraftverk. I Nedre Kvannskardvatnet må store deler av inntakskonstruksjonen rives og bygges på nytt, som følge av skade under utbygging. I Vakkerjordvatnet må en lekkasje i sperredammen tettes igjen.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentarer. Vi mener at saken er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Lurøy kommune uttaler følgende i brev av 06.06.2023:

«Vi viser til deres oversendelse datert 24.05.23, ref 202303201-4 vedr Smisto kraft as sin søknad om å senke vannstanden midlertidig i Nedre Kvannskardvatnet.

Lurøy kommune har i den forbindelse forhørt seg med lokal gårdbruker/grunneier i området, og vi registrerer at han har sendt inn kommentarer til søknaden.

Merknadene går blant annet på at elva benyttes som gjerde. Dette er ikke kommentert i søknaden fra Smisto kraft as. Området benyttes til aktivt beite. Vi ber

om at dette avklares i forbindelse med ev tillatelse. Det samme gjelder tilgang på vann fra elva til hytter som kan berøres.

Det kan synes som om der er flere interessenter som burde vært tilskrevet i høringen, herunder grunneier i området, for å få kartlagt ev negative konsekvenser for de også.»

Geir Vatne uttaler følgende i brev av 26.05.2023:

«Gjennom Lurøy kommune er jeg blitt gjort kjent med høringsbrev vedrørende Smisto´s søknad om å fravike godkjent manøvreringsreglement for Nedre Kvannskarvatn.

Som gårdbruker og grunneier nedstrøms Kvannkarvatn vil jeg derfor komme med følgende merknader og kommentarer til omsøkte tiltak:

Smisto Kraft as søker om tillatelse til å senke vannstanden i Nedre Kvannskarvatn til kote 492,7 i perioden 01.07.2023 -31.10.2023. Dette er hele 4,3 meter under laveste tillatte reguleringskote på 497. (5,3 meter under normal vannstand.)

Ørretbestanden i Nedre Kvannskarvatn er forholdsvis liten, men den fisken som er, er av svært god kvalitet og fisket etter den er attraktiv i perioden august-september. I følge fiskestatistikk (tilbakemeldinger ved salg av fiskekort) for Kvannskarvatnet fiskes det årlig ca 50 fisk og de fleste av disse ligger mellom 400 gram til 1 kg.

En senking med over 5 meter fra normal vannstand i 4 måneder vil trolig virke svært negativt på mattilgangen for fisken og ikke minst for fiskemulighetene i dette tidsrom. Tilgang til gytebekker??

I forbindelse med at Nedre Kvannskarvatn senkes med 5,3 meter under normal vannstand, blir inntaket for minstevannslippet tørrlagt. Smisto Kraft as søker derfor om tillatelse til å fravike minstevannsføringa i Storåga på 100 liter/sek i samme periode.

Storåga har og fungerer som selvgjerde for sau. Det er derfor viktig at det er noe vann i elva hele tida. Storåga renner også gjennom et inngjerdet beiteområde. Vannet i elva fungerer også som viktig drikkevannskilde for dyrene som går på denne innmarksbeita i tørre perioder. Noen hytteiere har også drikkevann fra Storåga.

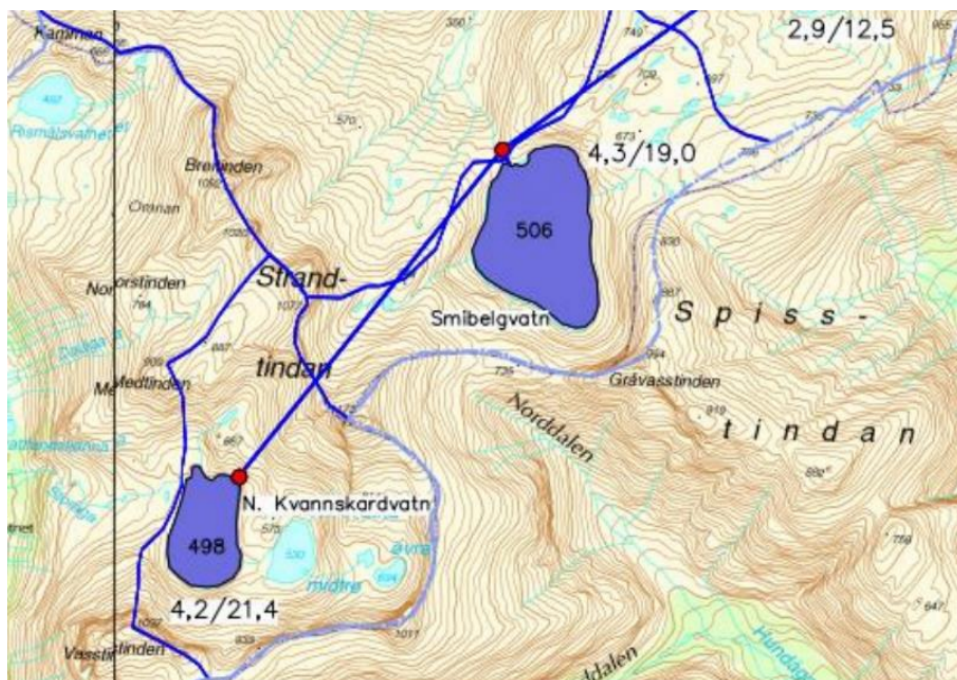
Slike tiltak som omsøkt med helt tørrlegging av Storåga er svært uheldig for beitemønstret. Så snart elva er tørr vil sauer med lam lære seg å krysse den og vil bli et varig uønsket beitemønster også etter at det blir vann i elva. Jeg har flere gjerder som går tvers over elvene og disse må justeres for hver gang vannføringa i elva endres.

En helt tørrlegging vil derfor føre til behov for ekstra tilsyn og tiltak, samt gjeting av dyrene som går på beite.

I notatet fra Smisto kraft vedrørende hydrologiske konsekvenser går det fram at at Smisto kraft skal fylle opp Kvannskarvatnet med tilsiget fra andre bekkeinntak i reguleringssystemet. Det vil i dette tilfellet si vann fra Smibelgvatnet og omegn.

Er noe skeptisk til at vann overføres fra vann på andre siden av vannskillet. Se utsnitt av kart under. Dette kan fort gi miljømessige endringer i vannkvaliteten og det økologiske livet i Kvannskarvatnet som igjen virker inn på fisken.

Utsnitt av kart som viser rørgata mellom Smibelgvatnet og Kvannskarvatnet hvor vannet skal sendes motsatt vei for å fylle opp Kvannskarvatnet.

Dersom det gis tillatelse til senking og tørrlegging som omsøkt krever jeg at det blir gitt kompensasjon for de ulempene dette påfører meg.»

SmiSto Kraft AS har i e-post av 27.06.2023 gitt følgende kommentarer:

«Forholdet til dyr på utmarksbeite: Lurøy kommune og grunneier Geir Vatne påpeker bortfall av gjerdeeffekten som Storåga har på beitende sau. Dette er en ulempe som også var tema i konsesjonsbehandlingen, og som ble avbøtet med pålegg om minstevannføring. SmiSto Kraft har blitt enige med Geir Vatne om en økonomisk kompensasjon som skal dekke opp for de ulempene og merarbeid som han vil bli påført i den perioden minstevannføringen i Storåga er borte. Avtalen følger vedlagt.

Forholdet til fisk: Fiskeundersøkelser gjort i konsesjonsprosessen konkluderte med at ørretbestanden i N. Kvannskardvatnet var tynn og småfallen. Det er lite sannsynlig at dette har endret seg. Det er i praksis ingen gytebekker i N. Kvannskardvatnet. Ørreten gyter mest sannsynlig i grunnvannsoppkommer i strandsonen. Vannstanden har mest sannsynlig steget nok innen gyteperioden til at de mulige gyteområdene er tilgjengelige. Et år med mindre vellykket gyting vil uansett ikke være nevneverdig negativt for ørretbestanden.

Vannforsyning hytter og beitedyr: Storåga vil ikke gå så tørr at dyr ikke kan finne vann eller at det ikke vil være mulig å hente vann for hytteiere.

Slipp av minstevannføring over dammen: Når vannstanden i Nedre Kvanskardvatnet er under LRV kan minstevannføringen kun opprettholdes ved hjelp av pumping. Vi har ikke funnet lensepumper på utleiemarkedet som er store nok til å opprettholde kravet til minstevannføring. Et eventuelt arrangement med pumping må fraktes opp med helikopter, samt at drivstoff jevnlig må flyges opp. Strømaggregatet vil måtte gå kontinuerlig i hele perioden og være sjenerende for turgåere og dyr på beite. Pumping er en usikker løsning som vil kreve jevnlig tilsyn med pumpe og strømaggregatet. Vil anser dette som en lite hensiktsmessig løsning. Vi vil gjøre det vi kan for at perioden med nedtapping blir så kort som mulig.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Store deler av inntakskonstruksjonen i Nedre Kvanskardvatnet må rives og bygges på nytt. For å kunne gjennomføre dette arbeidet søker SmiSto Kraft AS om å senke vannstanden i Nedre Kvanskardvatnet til kote 492,7 i perioden 01.07.2023-31.10.2023. Manøvreringsreglementet fastsatt ved kgl.res. 27.4.2018 angir at vannet kan reguleres mellom kote 498 og 496 (2 m senking). I perioden 15. juni – 31. oktober kan vannstanden bare reguleres mellom kote 498 og 497.

Det er en liten ørretbestand i Nedre Kvanskardvatnet, og Geir Vatne har i sin uttalelse ytret bekymring for den negative konsekvensen tiltaket kan ha på mattilgangen for fisken, fiskemulighetene og tilgang til gytebekker. SmiSto Kraft AS opplyser at vannstanden i magasinet med stor sannsynlighet vil være over sommer-LRV når gytingen begynner. SmiSto Kraft AS planlegger å benytte tilsiget fra de andre bekkeinntakene i reguleringssystemet for å fylle opp Nedre Kvanskardvatnet raskere etter tiltaket er gjennomført. Geir Vatne er skeptisk til dette, og mener det kan endre vannkvaliteten og de økologiske forholdene i magasinet. NVE mener at tiltaket ikke vil føre til langsiktige negative konsekvenser for den lokale ørrestammen. Videre ser vi det som positivt at tiltakshaver vil benytte tilsiget fra bekkeinntakene for å raskere øke vannstanden og få i gang minstevannføringsslipet etter at arbeidet er gjennomført.

SmiSto Kraft AS har søkt om fravik fra slipp av minstevannføring i samme periode, ettersom inntaket til vannslippet blir tørrlagt. Minstevannføringskravet er i hovedsak satt av friluft- og landskapshensyn. Fraviket vil ha størst konsekvenser øverst i vassdraget siden restvannføringen vil bidra med noe tilsig nedover i feltet. NVE legger vekt på at fravikelsen av minstevannføringen er midlertidig og nødvendig for å få gjennomført arbeidet ved dammen. Vi presiserer at perioden for fraviket må gjøres så kort som mulig. Geir Vatne opplyser at vannføringen i Storåga fungerer som selvgjerde for sau. I tillegg har han gjerder over elva som må justeres ved endret vannføring. Storåga fungerer også som drikkevannskilde for dyr og hytteeiere. SmiSto Kraft AS opplyser at elva fortsatt vil ha noe vann, slik at dyr og hytteeiere kan benytte seg av den. Videre har Geir Vatne og SmiSto Kraft AS inngått en privatrettslig avtale gjeldende konsekvensene for dyr på utmarksbeite.

Etter NVE sitt syn er konsekvensene av fravik fra minstevannføringen akseptable, forutsatt at de privatrettslige forholdene er ordnet.

I Vakkerjordvatnet må en lekkasje i sperredammen tettes igjen, og det søkes derfor om å senke vannstanden i Vakkerjordvatnet under LRV til kote 401,5 i perioden 31.07.2023-06.08.2023. Manøvreringsreglementet, fastsatt ved kgl.res. 27.4.2018, angir at vannet kan reguleres mellom kote 404,8 og 403,8 (1 m senking). NVE har ikke mottatt noen høringsuttalelser om senkningen i Vakkerjordvatnet. Vi legger derfor til grunn at senkningen ikke vil føre til nevneverdige skader eller ulemper for kjente allmenne interesser. Vi forutsetter at senkingen skjer kontrollert.

Vedlikehold av vassdagsanlegg har stor samfunnsnytte, og NVE mener derfor det må kunne aksepteres noe ulempe for allmenne interesser. Det er likevel viktig at arbeidene gjennomføres med så små konsekvenser som mulig for naturmiljø og brukerinteresser. NVE forutsetter at arbeidene utføres så effektivt som mulig og uten ugrunnede opphold. Det skal også informeres om planene lokalt og på relevante nettsider. Etter NVEs syn er de negative konsekvensene ved tiltaket innenfor rammen av det som må kunne aksepteres, gitt den betydning det har at vassdragsanlegget blir rehabilitert.

Basert på søknaden og høringsuttalelser kan ikke NVE se at det omsøkte tiltaket vil være til varig skade for noen kjente allmenne interesser eller de økologiske forholdene i vassdraget. NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og av kort varighet. Det anses også som et nødvendig tiltak for å kunne gjennomføre reparasjonsarbeid. NVE kan ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at SmiSto Kraft AS kan senke vannstanden i Nedre Kvannskardsvatnet med inntil 4,3 meter under sommer-LRV og fravike kravet til minstevannføring i Storåga i perioden 01.07.2023-31.10.2023. NVE gir også tillatelse til at SmiSto Kraft AS kan senke vannstanden i Vakkerjordvatnet med inntil 2,3 meter under LRV i perioden 31.07.2023-06.08.2023.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Alle vannførendringer skal skje med myke overganger.
- Vannstanden må ikke senkes raskere enn at fisk unngår stranding.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i det tidsrommet reglementet fravikes.
- Perioden med fravik fra manøvreringsreglementet skal gjøres så kort som mulig.
- SmiSto Kraft AS skal informere allmennheten om fraviket gjennom informasjon/skilting ved tiltaksområdet og på relevante nettsider.

- NVE forutsetter at SmiSto Kraft AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

SMISTO KRAFT AS

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Nordland fylkeskommune

LURØY KOMMUNE

RØDØY KOMMUNE

Pernille Dorthea Bruun

Geir Vatne

TBMV - Seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg - Mari Hegg Gundersen

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.